המביא גט פרק ראשון גיטין ט.

לעולם הוא בן חורין עד שיאמר [א]כל נכסיי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מריבוא שבהן והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שקילם רבי יוסי את רבי שמעון הלכה כר' מאיר דתניא [ב]כשנאמרו דברים לפני ר' יוסי קרא עליו המקרא הזה [ג]שפתים ישק משיב דברים נכוחים ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן [ד]שכיב מרע שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבד חוזר בנכסים מתנת שכיב מרע הוא ואינו חוזר בעבד שהרי יצא עליו שם בן חורין אלא אמר רב אשי התם היינו טעמא משום דלאו כרות גיטא הוא: אם יש עליו עוררין יתקיים בחותמיו: ערער כמה אילימא [ה]ערער [ו]חד והאמר ר' יוחנן דברי הכל אין ערער פחות משנים ואלא ערער תרי תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני [ז]אלא ערער דבעל: **מתני'** [ח]המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפ"נ ובפ"נ אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו אחד גיטי נשים ואחד שחרורי עבדים שוו למוליך ולמביא וזו [ט]אחת מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשחרורי עבדים: **גמ'** [י]מאי אינו יכול לומר אילימא חרש חרש בר אתוויי גיטא הוא והתנן [יא]הכל כשרין להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן [יב]אמר רב יוסף [יג]הכא במאי עסקינן כגון שנתנו לה כשהוא פיקח ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם עד שנתחרש: אחד גיטי נשים ואחד שיחרורי עבדים: תנו רבנן בשלשה דרכים שוו גיטי נשים לשיחרורי עבדים [יד]שוו למוליך ולמביא [טו]וכל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים [טז]וכל השטרות העולים

לעולם הוא בן חורין. פי' נקונטרס מדקאמר ר' שמעון לעולם משמע דל"ש היכא דקנה שאר נכסים כגון שפירש השיור ול"ש היכא דלא קנה כגון שלא הזכיר קרקע ששייר דכתב ליה מון מבית כור קרקע דהשתא לא קנה שום קרקע דבכל חד וחד איכא למימר דהיינו הוא ששייר ואפ"ה הוא בן חורין אלמא פלגינן דיבורא דהא כל נכסי קא"ל ולא קנה אלא את עצמו וקשיא אע"ג דלא הזכיר שם קרקע מ"מ קנה כל קרקע דאית ליה אלא שיד העבד על התחתונה ויקח האדון לעצמו בית כור מעידית שבנכסיס כדתנן בפרק בית כור (כ"ב דף קז:) אלי שדה אלי מוכר לך יגיע לו אלי שדהו ומפרש התם לעוקח טוטל כחוש דיד בעל השטר על התחתונה ואר"י דלעולם דר' שמעון בא להוסיף אפילו אין לו אלא אותה העיר או אותה שדה כדתנן סיפא בתוספתא דבבא בתרא ובפ"ק דפאה ר' שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר כל נכסי נתונים לפלוני עבדי מון מאחד מריבוא שבהן אמר מון מעיר פלוני מון משדה פלוני אפי' אין שם אלא אותה העיר או אותה שדה זכה עבד בנכסים וקנה עצמו בן חורין ואין מתקיים דבור כל נכסי אלא בעבד לבדו וה"ל כשאמר מון מבטל דבורו מה שאמר כל נכסי קמ"ל דאפ"ה יצא לחירות דפלגינן דיבורא: **הלכה** בר"מ. ולר"מ ס"ד דסבר דלא פלגינן דיבורא דמדקאמר ר' שמעון לעולם משמע אפילו באותו ענין דלדידך לא יצא לחירות דלא פלגינן דיבורא כשאין לו אלא אותה העיר אפ"ה יצא לחירות ומסיק דטעמא דר"מ לאו משום דלא פלגינן דיבורא אלא משום דלאו כרות גיטא הוא פירוש דאין זה כריתות כיון שיש עדי בדיבור שהוא משתמרת בו דאמר כל נכסי ואינו מתקיים כולו אבל בעבד שהבית גיטו וכתוב בו כל נכסי קניין לך פלגינן דיבורא שפיר דכרות גיטא הוא ורש"י פירש דלאו כרות גיטא הוא משום דאיכא למימר מדשייר בנכסים שייר נמי בעבד ולפי זה באין לו אלא אותה העיר דלא שייך למימר מדנתת לשיורא שייר נמי עבד מודה ר"מ דיצא לחירות דפלגינן דיבורא ואין משמע כן בתוספתא כדפירש' ולשון אפי' אינו מיושב דאפילו אין לו אלא אותה העיר משמע דל"ש יש לו שאר נכסים דיצא לחירות ואדרבה ר"מ לא פליג אלא בית לו שאר נכסים: **שפתים** ישק משיב דברים נכוחים. כשאדם אומר דברים נכוחים אותם שקניבותיו משיקין שפתותיהם זו לזו ששותקין ואין יודעים מה להשיב: **ואינו** חוזר בעבד. וא"ת ואמאי יצא בן חורין [מותר בנת חורין] הא מתנת שכיב מרע הוא ולא קנה אלא לאחר מיתה ואין נט לאחר מיתה וי"ל כדכתב ליה מהיום אי נמי אפילו אמתא דכיון דדעת שכיב מרע לשחררו דעתו שיקנה בשעה ברלאויה לשחרר דהיינו מחיים וא"ת כיון דאמתא דדעת של שכיב מרע לחזור בו אם יעמוד אמאי אינו חוזר בעבד וי"ל דהכל תקנת מכמיס היא גם מה שאינו חוזר בעבד דמשתמת דעתו כמו שיאמרו לו מכמיס ומיהו אם כתב בהדיא מהיום אם לא יאמות [מהיום אם לא יאמות] אין נראה שיועיל לענין זה יצא עליו שם בן חורין לומר שאינו חוזר בעבד מאחר שהתנה בפירוש: **התם** משום דלאו כרות גיטא הוא. וא"ת דנכ' מי שמת (כ"ג דף קנ.) [בעי למימר] עבדא כמקרקעי דמי ופריך עליה מהך דשייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין וקאמר עלה רב דימי עשו מטלטלין שיור אצל עבד וא"ל רבא לרב נחמן מ"ט וא"ל משום דעבדא כמטלטלי דמי ומטלטלי הוי שיור אצל עבד ומשני רב אשי אגן משום דלאו כרות גיטא הוא מתניגן לה משמע דרב נחמן דפי' טעמא משום דעבדא כמטלטלי דמי ליה טעמא דלאו כרות גיטא הוא ואורי"ת דהתם ה"פ אגן משום דלאו כרות גיטא הוא מתניגן שכך השיב ר"ל לרבא ולא משום דעבדא כמטלטלי הוא שלא השיב כן רב נחמן מעולם והשתא רב אשי מילתא דר"י אימתר בפ"ב דכתובות (דף כג:) גבי פלוגתא דמעלין לכהונה ע"פ עד א' ואע"ג דהתם נמי מייתי ליה כלישנא דמייתי לה הכא: [וע"ע תוס' כתובות כו. ותוס' כ"ב לב. ד"ה והאמר כתבו הכי בסס ר"י]:

סמוך אהני. שפוסלין החתימה ולוקמה בחזקת אשת איש: **אלא** ערער דבעל. וה"ה ערער דלקוחות שבאה אשה לטרוף מהן כדאמרינן בירושלמי: **שוו** למוליך ולמביא. וא"ת בשלמא באשה הוי משום עיגונא אבל בעבד מה עיגון יש דאי משום דאסור בנת חורין ובשפחה לא ניתביה אמי אליה לעבד גבי זה שהבית ממד"ש ולא יאסר בשפחה וי"ל דחשוב עיגון הא דאסור בנת חורין ומה שאינו מתחייב במלות: **ששוו** גיטי נשים לשחרורי עבדים. מיהכא הוה ליה למימר ששוו שחרורי עבדים לגיטי נשים דעיקר דין מוליך ומביא הוי באשה אלא אגב דעד השתא איירי בגיטין נקטיה בראשה:

לעולם הוא בן חורין. דאמר דגלי גלי ומאי דלא גלי לא גלי: **עד שיאמר.** פשט חוץ מדבר מועט ולא יפרש מה הוא משייר דהשתא אמרינן דאחד מריבוא דקאמר היינו עבד ואיכוז לא משיב ליה אלא כאחד מריבוא בנכסים אע"ג דשוי טפי. ומדקאמר ר"ש לעולם הוא בן חורין אשמעינן לא שנא היכא דקנה שאר נכסים עמו כגון שפירש השיור ששייר חוץ מקרקע פלוני דהשתא קנה עצמו ושאר נכסים חוץ מן השיור ולא שנא היכא דלא קנה שאר נכסים כגון שלא הזכיר שם הקרקע ששייר דכתב ליה חוץ מבית כור קרקע דהשתא לא קנה שום קרקע דבכל חד וחד איכא למימר היינו הוא ששייר אפ"ה הוא בן חורין דהוא לאו קרקע הוא ולא שייריה אלמא פלגינן דיבורא דהא כל נכסי קאמר ליה ולא קנה אלא את עצמו. ואת נמי דקאמרת עצמו קנה נכסים לא קנה כר' שמעון סכירא לך: **והאמר רב נחמן הלכה כר' מאיר.** דלא יצא לחירות: **שקילם ר' יוסי.** כדמפרש ואזיל: **שפתים ישק.** לאוי הוא לנשק: **ומי אמר רב נחמן הכי.** דלא פלגינן דיבורא: **שכיב מרע.** מחר בכל מתנותיו בנכסא בתרא (דף קמו:): **שהרי יצא עליו שם חירות.** ואסור להשתעבד בו. אלמא פלגינן דיבורא: **הכסס.** דאמר ר"נ הלכה כר"מ טעמא לאו משום דלא פלגינן דיבורא הוא דהא כי נמי הזכיר שם שיור קרקע פלוני דליכא פלוגתא דדיבורא קאמר ר"מ דלא יצא לחירות אלא טעמא משום דלאו כרות גיטא הוא דגבי אשה כתיב ספר כריתות (דברים כד) ושחרורי עבדים גמרי לה לה מאשה) דכתיב חופשה לא נתן לה (ויקרא יט) וכתיב וכתב לה) ובעינן בהו כריתות וכיון דאיכא לאימר דשייריה דהא נתן לשורא והוא לא הוזכר בתוך המתנה דלא כתב ליה עצמך ונכסי קטיין לך לאו כריתות גמור הוא. אבל היכא דלא שייר כי הכא הוי כריתות לגמרי ונשתחרר שעה אחת כל זמן שלא חזר ושוב אינו יכול לחזור שקדשו הסס וגבי מילתיה דרבא בעבד שהבית גיטו כרות גיטא הוא ונהי דנכסים לא קנה דנעי' קיום אבל עצמו קנה דפלגינן דיבורא: **אם יש עליו עוררין.** לפוסלו: **יתקיים בחותמיו.** אז העדים עצמן יעידו שחתמוהו אז עדים אחרים יכירוהו ושוב אין בו פסול דכני אדם ומלי בקיאין לשמה: **דרבי יוחנן.** לא אתפרש היכא: **דבעל.** הבעל ערער עליו לפוסלו: **מתני'** ואינו יכול. מפרש בגמרא: **שוו למוליך ולמביא.** לומר בפני נכתב: **גמ'** חוץ מחרש שוטה וקטן. שאין בהם דעת ואין שליחותן שליחות לגרש: כל גט. כלומר כל שטר: **חוץ מגיטי נשים.** לקמן בפירקין מפרש טעמא: העולים

[מסורת הש"ס]

[א] [מוספתא פ"ג דפאה], [ב] כ"ב לב. כתובות כו. קדושין סג:, [ג] [לעיל ד:], [ד] קדושין ג., [ה] [לעיל ד:], [ו] [לעיל ה. לקמן כג., [ז] [לעיל ה.], [ח] [לקמן י.], [ט] [שם:], [י] [לקמן לט:], [כ] [דברים כד], [ל] [ע' נפיכום רש"י בפוף מסנה דלעיל כ. ד"ה אם וכרי"ה וקריס], [מ] [דף י.], [נ] רש"ל, [ס] גי' מ"ר, [ע] [וסס ד"ה אמר ליה].

תורה אור השלם

[1] שִׂפְתַיִם יִשַּׁק מֵשִׁיב דְּבָרִים נְכֹחִים:
משלי כד כו

מוסף רש"י

לעולם הוא בן חורין. אם שייר קרקע כל שהוא, דשייר קרקע ולא עבד (רש"ב ב"ב קמ:) וכ"ש סנר פלגיון, הואיל והזכיר קרקע בשיורא, קרקעות הוא דלא קנה אבל הוא עצמו דליכא לספוקי בשיורא קנה (לקמן מב.). **עד שיאמר** כו' חוץ מאחד מריבוא. עד שיהיה השיור ששייר אתם, ואימר כל נכסי נתונים לפלוני עבדי מון מאחד מרבוא שהן, שהוא אחד מרבוא קלי ואינו משוחרר ולכן כבוד כתב לעבדו כך, ומ"מ לא קנה כלום (ב"ב שם) דכיון דלא פירש שיורא, אמרינן היינו אילו דשייריה, ולדידיה לא אשיב ליה אלא אחד מרבוא (לקמן מב.). **יתקיים בחותמיו.** יבאו המכירים אתמיתה וכשר (לעיל ד:). **וזו אחת מן הדרכים.** שמנית גט לו שחרור ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם (קידושין ג.). **חוץ מחרש שוטה וקטן.** דלאו בני דעה נינהו ואין יכולין לעשות שליח לגרשה כדאמרינן בקידושין (מנ.) דאין קטן נעשה שליח, והוא הדין לגט (לעיל ה.). **וכל גט שיש עליו עד כותי פסול.** לחשדי אעבדות שקר (לקמן י.).

תוספות רי"ד

אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ש"מ שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבד 'חוזר בנכסים מתנת ש"מ [הוא] וקי"ל שש"מ כל זמן שלא מת חוזר במתנתו ואינו חוזר בעבד שהרי יצא עליו שם בן חורין ואסור עוד להשתעבד בו. ופלגי דבורא שבעבד דבריו קיימין ובנכסים אין דבריו קיימין וחזור בהן: **מתני'** המביא גט מא"י אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עוררים יתקיים בחותמיו. פי' המורה שהבעל מערער שהוא מזייף יתקיים בחותמיו פי' אם יעידו העדים על חתימת ידיהן או עדים אחרים יכירו החתימה כשר. ואם אין עליו עוררים משתמא כשר דהא בקיאין לשמה ועדים מצויין תמיד לקיימו כדאמרי' בתי דינים קבועי. והגאון פי' המביא גט מא"י וכו' כיון דבא"י שכיחי שיירתא מפני שבתי דינים קבועין שם בשני ובחמישי כתקון עזרא אינו צריך שיאמר השליח כלום אלא יתנו הנשאה בו ולא חיישינן לערער הבעל שאם יבא ויערער שכיחי שיירתא אבל במדינת הים דלא שכיחי שיירתא אל יתנוהו

עין משפט נר מצוה

א [מי"ר פ"ג מהל' זמיה ה"ה פוס"ע מו"מ סי' למא סעי' ד]:
מד ב מי"ר פ"ז מהלכות עבדים הלכה ט פוס"ע מו"מ סי' כ"ג סעי' טו [וי"ד סי' רסו סעי' עח]:
מה ג מי"ר פ"ז מהל' גירושין הל"ב סמג עשין נ [טוס"ע אה"ע סי' קמא סעי' נג]:
מו ד ה מי"ר שם הל' יח סמג שם פוס"ע אה"ע סי' קמב סעי' ו:
מז ו מי"ר פ"ז מהל' עבדים הל"ז סמג עשין עז פוס"ע יו"ד סי' רסו סעי' מה וסעי' נא:
מח ז מי"ר שם הל"ו פוס"ע שם סעי' מז:
מט ח מי"ר שם הל"ה [וסס"ז מהל' מלוה ה"ח] פוס"ע שם סעיף מו [מו"מ סי' קח סעי' ח]:

תוספות רי"ד (המשך)

לאשה עד שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אז עד שיתקיים בחותמיו דחיישינן שמא יבא הבעל ויערער ואין עדים מצויין לקיימו ומנצא גט בטל וכניה במזרים. המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עוררים. ערער כמה אילימא חד והא א"ר יוחנן דברי הכל אין [ערעור] פחות משנים פי' שאין משגיחין בדבר המערער א' אלא ערער תרי תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני שנים ויאמרו מזייף הוא ולא כתבו הבעל גם אם יבואו שנים ויקיימוהו מה מרעיל תרי ותרי נינהו אלא בעל פי' שאם יבא בעל ויערער כי אני לא כתבתיו ומזייף הוא צריך להתקיים בחותמיו ולערעור דבעל ודאי משגחי' וי"ל דוקא בחותמיו אבל שליח כיון שיצא הגט מידו שוב אינו נאמן דדוקא אי אמר מקמי הכי שוב אינו יכול הבעל לערער כדאמרן אי עבדת מהנית אבל כיון שיצא השליחות מידו שוב אינו נאמן ואע"פ שיש לדקדק מאי דאמרי' לקמן ולא הספיק לומר עד שנתחרש שמא דנתחרש הא לא נתחרש אע"פ שלא אמר בשעת נתינה עדיין הוא יכול לומר וגם מאי דאמרן כיצד יעשה יטלנו ממנו ויחזור ויתן אלמא אע"פ שיצא השליחות מידו נאמן התם היכא דלא אתא בעל ומערער אבל הכא דקא אתי בעל ומערער אי אמר מקמי הכי נאמן ואי לא לא. המביא גט ממדינת הים וכו' מאי אינו יכול אילימא חרש שאינו לא שומע ולא מדבר וחרש בר אתוויי גיטא הוא והתנן הכל כשרים להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן פי' מפני שאין בהן דעת ואין שליחותם שליחות: אמר רב יוסף הכי במאי עסקינן כגון שנתנו לו כשהוא פקח ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם עד שנתחרש. והאידנא שווהה א"י למדינת הים דלא שכיחי בה שיירתא שאין שם עולי רגלים ולא בתי דינים קבועין ואין עדים מצויין לקיימו הילכך צריך השליח לומר בפני נכתב ובפני נחתם כדי שיקיימנו ולא יוכל עוד הבעל לערער ואם לא אמר אין האשה מותרת להנשא עד שיתקיים הגט בחותמיו: **מתני'** אחד גיטי נשים ואחד שחרורי עבדים שרים למוליך (והמביא) [ולמביא] וזו א' מן הדרכים ששוו לשחרורי עבדים:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com